

На основу члана 24. Закона о буџетском систему РС – Пречишћен текст „Службени гласник РС“, број: 121/12, Документа оквирног буџета РС за период 2016 – 2018. године и процјене основних економских показатеља општине Лопаре за 2016. годину, Одјељење за финансије Општинске управе Лопаре, дана 20.07.2015. године, издаје буџетским корисницима општине Лопаре,

У П У Т С Т В О **за припрему Буџета општине Лопаре** **за 2016 . годину**

Овим Упутством у складу са Законом о буџетском систему РС, Документом оквирног Буџета РС за период 2016. – 2018. године и процјеном основних економских категорија у 2016. години, буџетским корисницима општине Лопаре дају се основне инструкције и оквири за припрему програма и захтјева за средства у буџету Општине за 2016. годину.

I

Основна економска усмјерења, везана за политике које су обезбијеђене кроз припрему развојних докумената

Документ оквирног буџета РС за период 2016. – 2018. године, кога је припремило Министарство финансија, даје стратешки оквир и горње границе ресурса унутар којих ће се припремати годишњи буџет.

Документ оквирног буџета чине сљедећа поглавља:

1. Резиме
2. Процјена и пројекције макроекономских показатеља.
3. Средњорочна фискална стратегија.
4. Јавна оптрошња
5. Буџетски приоритети за период 2016. – 2018. године.

Кључни циљ Документа оквирног буџета РС за период 2016.– 2018. године је да осигура бољу повезаност између приоритетних политика Владе и начина на које она алоцира јавне ресурсе.

Потребно је нагласити да се у 2015. години пошло од постојећег Буџета Републике и да ће израда ребаланса Буџета за 2015. годину, захтијевати ревизију ДОБ-а 2016-2018.

На основу кретања макроекономских показатеља РС у претходном периоду и првих пет мјесеци 2015. године, кретања привредних активности у РС и у земљама окружења, препорукама међународних финансијских институција и започетим и планираним

политикама Владе РС , извршене су процјене и пројекције кретања макроекономских показатеља РС за период 2016-2018 године.

Табела 1.

Процјене макроекономских показатеља за 2014 и 2015 годину и пројекције за период 2016-2018 године

Показатељ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
БДП у милионима КМ-номинални	8761	8832	8993	9279	9624	10024
Број становника – у мил.КМ	1,43	1,42	1,42	1,41	1,41	1,41
БДП по становнику у КМ	6146	6220	6346	6563	6821	7120
% раста БДП-а, номинално	2,0%	0,8%	1,8%	3,2%	3,7%	4,2%
% раста БДП-а, реално	1,9%	0,2%	1,4%	2,3%	2,7%	3,0%
Инфлација – годишња стопа	0,0%	1,2%	0,4%	0,8%	0,9%	1,0%
Просјечне нето плате у КМ	808	825	837	845	853	862
Стопа незапослености	27,0%	25,7%	25,5%	25,1%	24,6%	24,1%
Увоз у милионима КМ	4.558	4.946	5182	5438	5725	6043
Раст увоза у %	1,6%	8,5%	4,8%	4,9%	5,3%	5,6%
Извоз у милионима КМ	2.604	2.694	2.844	3085	3363	3678
Раст извоза у %	9,6%	3,5%	5,6%	8,5%	9,0%	9,4%
Покривеност увоза извозом у %	57,1%	54,5%	54,9%	56,7%	58,7%	60,9%

Извор: Републички завод за статистику РС(за период 2007-2013) и процјене и пројекције Министарства финансија РС(за период 2016-2018.год).

Имајући у виду глобална економска кретања,значајне штете проузроковане поплавама и планиране активности у Републици Српској,у 2015. години се очекује реалан раст БДП од 1,4% док се у периоду 2016-2018.година,очекује да ће стопа раста поново достићи ниво од 2,7%.

Процијењена **годишња стопа инфлације** за 2015. годину износи 0,4%, а у периоду од 2016- 2018 године очекује се благо повећање стопе инфлације и њено кретање од 0,8% у 2015 години до 1,0% у 2018. години.

Просјечна **нето плата** у Републици Српској је у 2014. години износила 825 КМ што је за 2,1% већа плата у односу на 2013. годину.Предвиђа се да ће у 2015. години просјечна нето плата износити 837 КМ, за наредни период је пројектован благи раст плата од 845 КМ до 862 КМ у 2018. години.

У Републици Српској у 2014.години забиљежена је анкетна стопа незапослености од 25,7%,а пројектовано је благо смањење стопе незапослености кретаће се од 25,5% до 24,1% у 2018.години.

Средњерочна фискална стратегија – Пројекција прихода

Пројекције прихода су урађене на основу пројектованих макроекономских показатеља за Републику Српску и БиХ, постојеће пореске политике у области директног и индиректног опорезивања и уочених трендова у наплати прихода.

На основу процјене прихода од индиректног пореза у расподјели, примјеном Закона о буџетском систему буџету РС, без спољног дуга у

2016. години припада износ од 841,2 милиона КМ , односно са спољним дугом 1.112,1 милиона КМ.

Поред прихода од индиректног пореза, Република Српска прикупља низ других (директних) пореза укључујући порез на добит предузећа, доходак, друге пореске приходе (остали порези на имовину, порез на приходе од приређивања игара на срећу, заостали индиректни приходи), као и читав низ непореских прихода.

Пројектовани приход по основу пореза на добит у 2016. години износи 139,6 милиона КМ, порез на доходак у 2016. износи 177,8 милиона КМ.

Непорески приходи се очекују у 2016. години у износу од 178,7 милиона КМ. Пројектовани приходи по основу осталих пореза износе 32 КМ.

Очекивани износ укупних пореских и непореских прихода на располагању Буџету РС, укључујући отплату ино дуга у 2016. години, износи 1.640,2КМ милиона КМ. Уколико се на овај износ дода износ прилива буџета, добићемо да су реално очекивани приходи и приливи Буџета Републике у 2016. години 2.210,00 милион КМ.

ПОРЕСКИ И НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ БУЏЕТА ОПШТИНА

Табела 2

Пројекција пореских и непореских прихода (општине)

Врста прихода	Остварено	План	Пројекција		
	2014	2015	2016	2017	2018
<i>I. Порески приходи</i>	344,7	360,4	362,7	361,0	376,6
Индиректни порези	268,2	275,4	280,4	276,8	290,0
Порез на добит	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Порез на доходак	52,5	57,8	53,8	55,0	56,5
Остали порези	24,0	27,2	28,5	29,2	30,1
<i>II. Непорески приходи</i>	148,6	169,8	152,2	156,3	161,0
Таксе и казне	27,5	32,1	28,0	28,2	29,6
Накнаде	80,6	93,5	82,1	84,3	86,9
Остали непорески приходи	40,5	44,2	42,1	43,2	44,5
Укупни порески и непорески приходи	493,3	530,2	514,9	517,3	537,6

У процјени заједничких прихода од индиректних пореза за расподјелу општинама у 2016. години припада износ од 280,4 милиона КМ, што представља раст од 1,8% у поређењу са 2015.годином.

Порез на доходак се дијели између РС и општина на основу Закона о буџетском систему РС, при чему општинама припада 25% прихода.

Процјена пореза на доходак који припада општинама у 2016. години, износи 53,8 милиона КМ, што представља пад од 6,9% у односу на план за 2015. године.

Пројектовани приход општина по основу других пореза у 2016. години износи 28,5 милиона КМ, што представља раст од 4,7% у односу на процјену 2015. године.

Непорески приходи у 2016. години имају тенденцију пада од 10,36% у односу на очекивани ниво у 2015. године, при чему се планирају у 2016. години у износу од 152,2 милиона КМ, а према ДОБ-у 2016. -2018. године.

Укупни расположиви приходи општина у 2016. години износе 514,9 милиона КМ, што је за 2,8% мање у односу на 2015. годину.

Јавна потрошња

Пројектовани приходи представљају лимит буџетске потрошње, како на републичком, тако и на општинском нивоу.

Нето домаћа потрошња представља укупну домаћу потрошњу умањену за трансфере из буџета локалним нивоима власти, ванбуџетским фондовима и планираним износима за отплату унутрашњег дуга.

Укупна очекивана потрошња на лична примања на нивоу Републике износи 725,1 милиона КМ у 2015. години, што је веће за 4,6% у односу на 2014. годину. Лична примања запослених у општинама и градовима у 2015. години износе 194,4 милиона КМ, док у 2016. години се поцјењују се на 195,0 милиона КМ. Укупни расходи по овом основу за нивое: Републике, општина и градова, ванбуџетски фондова се поцјењује на 965,4 милиона КМ у 2016. години, 971,3 милиона КМ у 2017. години.

Укупан број запослених у органима државне управе у 2014. години било је 45.778 запослених.

ОПШТИНСКИ РАСХОДИ

-Бруто плате и накнаде, које су пројектована у износу од 195,0 милиона КМ у 2016. години што представља увећање за 0,3% у односу на 2015. годину, а у наредном трогодишњем периоду задржавају се на истом нивоу. Планирање плата и накнада у 2016. годину, вршиће се на бази постојећег броја радника, и најниже цијене рада 100,00КМ, без повећања броја радника, а према остварењу у 2015. години.

- **Материјални трошкови**, који су пројектовани у износу од 121,00 милиона КМ у 2016. години остали су у истом нивоу односу на 2015.годину и остају на истом износу у наредном периоду.

- **Трансфери и помоћи** пројектовани у износу од 71,3 милиона КМ у 2016. години, незнатно су већи у односу на 2015. годину.

-**Субвенције** пројектоване у износу од 10,5 милиона КМ у 2016. години и мањи су у односу на план у 2015. године за 13,9%.

-**Капитални расходи** пројектовани у износу од 43,9 милиона КМ у 2016. години, опадају у односу на 2015. годину.

-**Остали текући расходи** су пројектовани у износу од 46 милиона КМ у 2016. години, мањи су су о у односу на 2015. годину за 4,9%.

Буџетска потрошња за период 2016. – 2018. године по секторима

Законом о буџетском систему РС дефинисано је да функционална класификација исказује буџетске издатке, по функционалној намјени за одређену област.

Табела 3.

Домаћа потрошња по функцијама за период 2016. – 2018. године на нивоу општина

	Општине			
	2014.	2015.	2016.	2017.
01 Опште јавне услуге	251.5	246.5	243.2	244.2
02 Одбрана	4.2	4.1	4.0	4.1
03 Јавни ред и сигурност	6.3	6.2	6.1	6.1
04 Економски послови	41,8	41.0	40.4	40.6
05 Зашт. човјекове околине	10.5	10.3	10.1	10.2
06 Стам. и зај.послови	47.1	46.1	45.5	45.7
07 Здравство	3.7	3.6	3.5	3.6
08 Рекреација и култура	36.6	35.9	35.4	35.5
09 образовање	42.9	42.0	41.5	41.6
10 Социјална заштита	78.4	76.9	75.8	76.1
11 Остало	0.0	0.0	0.0	0.0
УКУПНО:	522.9	512.5	505.6	507.6

Потрошња општина за сектор **Опште јавне услуге** има тенденцију опадања од 1,3% у 2016. години у односу на 2015. годину.

Потрошња општина за сектор **Јавни ред и сигурност** има тенденцију опадања 2016. године од 1,6% у односу на 2015.годину.

Сектор **Здравство** има тенденцију опадања у 2016. години од 2,7% у односу на 2015. годину.

За сектор **Рекреација и култура** очекује се пад за 1,4% у 2016. години у односу на 2015. годину.

Потрошња општина за сектор **Образовања** има тенденцију опадања у 2016. години за 1,2% у односу на 2015. годину, док сектор

Социјална заштита има тенденцију опадања од 1,43% за период у 2016. години у односу на 2015. годину.

Ограниченост укупних јавних расхода захтијеваће њихове ефикасније и рационалније кориштење за постизање циљева економске политике у свим сегментима јавне потрошње. Из наведених разлога наведени показатељи ће бити кориговани наниже из разлога што је на почетку речено да ће изградом Ребаланса доћи до ревизије ДОБ-а за 2016-2018 годину.

II

Планирана политика Општине у 2016. години

Смањење административне потрошње, успјешније одређивање приоритета при алокацији јавних ресурса и ефикасније коришћење расположивих ресурса, основа су економске, а тим и буџетске политике општине Лопаре.

Ефикаснијим убирањем прихода и рационалнијом потрошњом створиће се услови за стабилан буџет, што је основа економске политике општине Лопаре.

Обзиром на скромне буџетске могућности за капитална улагања општинско руководство ће настојати да проналази алтернативне услове финансирања. Тако ће се пронаћи нове донаторске организације и наставити сарадња са Министарствима Владе РС и донаторским организацијама.

III

Процјена буџетских средстава и издатака Општине за наредну фискалну годину

Остварење прихода буџета за 2016. годину очекује се у износу од 4.700.000,00 КМ.

Ова пројекција је заснована на основу:

- остварења прихода у претходним годинама и у првом полугодишту ове године,
- постојање латентних резерви, нарочито кад су у питању непорески приходи.

За остварење оваквог буџета који је заснован на процјени реално остварених прихода потребно је побољшати убирање прихода, нарочито непореских.

Ефикаснијим радом релевантних одјељења Општинске управе ови приходи треба да се остваре у пројектованом износу.

Сви корисници ће морати да учине додатне напоре да своје захтјеве уклопе у расположиви дио буџета како би се створили услови за поштовање законског основа за дозначавање средстава и већа транспарентност између буџета и пословања свих корисника. Пројектованим буџетом на бази реално остварених прихода избјегли би се многи проблеми који произилазе из нереално планираног буџета.

IV

Оквирни износ издатака буџетским корисницима у 2016. години

Из разлога ограничености средстава према Документу оквирног буџета за 2016.-2018. годину, све веће потрошње, дефицита који ће се пренијети из ове године и већим захтјевима према буџету, буџетски корисници морају рачунати на максималну рационалност у својим захтјевима.

Да би се планирао реалан Буџет у коме се налазе оправдани и приоритетни захтјеви корисника, потребно је да сви буџетски корисници предузму мјере на:

- смањењу своје потрошње,
- успјешнијем одређивању приоритета,
- ефикаснијем коришћењу расположивих ресурса.

Буџетски захтјев се састоји из три дијела:

- захтјева за текуће издатке са подацима о постојећим активностима и услугама буџетског корисника.
- захтјева за додатна средства за текуће активности чије се финансирање не може ускладити са ограничењем садржаним у упуству, са приједлогом приоритета које треба размотрити у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину.
- захтјев за набавку основних средстава и опреме, додатним средствима за капиталне пројекте започете у претходним фискалним годинама и за нове капиталне пројекте, као приоритете које треба размотрити у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину.

Буџетски захтјеви се састоје из финансијског захтјева и писменог образложења, а све у складу са чл.25 Закона о буџетском систему РС.

Сви буџетски захтјеви треба да су документовани аналитични и образложени. Треба да садрже податке: о **броју запослених, стручној спреми запослених, врстама материјалних трошкова, о инвестиционим активностима** и друге релевантне податке.

Сви приходи корисника треба да су приказани по законом утврђеним изворима прихода, а расходи по врстама садржаним у контном плану за кориснике буџета.

V

Поступак и динамика припреме буџета општине

Припрема и доношење буџета регулисано је чланом 28. Закона о буџетском систему РС – „Службени гласник РС“, број: 121/12. Календар буџета је:

-до 15.септембра сви корисници морају доставити своје документоване захтјеве према буџету.

-до 15. октобра Одјељење за финансије израђује Нацрт буџета, (водећи рачуна о смјерницама садржаним у Документу оквирног буџета РС за период 2016. – 2018. године.

-до 01. новембра Начелник општине усваја Нацрт буџета и доставља га Министарству финансија РС и СО-е.

-до 15. Новембра СО-е се изјашњава о нацрту буџета општине,а Министарство финансија даје своје препоруке за израду приједлога буџета.

-до 05. децембра Начелник општине утврђује коначан текст приједлога буџета.

- до 15. децембра СО-е доноси буџет за наредну годину, и Одјељење за финансије доставља усвојени буџет општине Министарству финансија.

У периоду од усвајања Нацрта буџета до утврђивања приједлог буџета (01. децембра) биће организована јавна расправа како би се прикупило што више квалитетних приједлога и сугестија од стране грађана за израду буџета, а који ће бити презентирани одборницима СО-е приликом усвајања Буџета.

Накнадно достављени буџетски захтјеви (послије 15.септембра) **неће** се узимати у обзир.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ